

– 25–30 см, вміст гумусу – 1,4–2,6 %. Для підвищення врожайності квасолі, яка дуже добре реагує на внесення добрив, необхідно вносити органічні та мінеральні добрива, проводити вапнування. Особливо ефективним для квасолі також є застосування молібдену на кислих ґрунтах. Більша частина зерна цієї культури вирощується в приватному секторі на незначних площах (в основному присадибних ділянках), що не задовольняє попиту в її продукції. Тому стоїть питання про розширення в регіоні посівних площ та збільшення виробництва товарної продукції квасолі.

Мета досліджень – оптимізація технології вирощування квасолі в умовах Закарпаття. Облік урожаю проводили подільанково методом прямого комбайнування. Дослідження, проведені нами у ВП НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж» у Закарпатській області, спрямовані на вивчення впливу мінеральних добрив та інокуляції насіння на продуктивність сортів квасолі ‘Мавка’, ‘Перлина’, ‘Надія’.

Отримані результати засвідчили, що внесення мінеральних добрив в нормі $N_{45}P_{10}K_{10}$ та інокуляції насіння ризобієм (200 г/га) сприяє формуванню врожайності квасолі на рівні 2,61 т/га сорту ‘Мавка’, 2,74 т/га – сорту ‘Перлина’ та 2,80 т/га сорту ‘Надія’. Як висновок з проведеної нами роботи можна рекомендувати виробникам для одержання в умовах Закарпаття врожайності квасолі вище 2 т/га рекомендовано застосовувати інокуляцію насіння ризобієм (200 г/га) та вносити мінеральні добрива в нормі $N_{45}P_{10}K_{10}$.

УДК 632.934.1

Доля М. М., доктор сільськогосподарських наук,
професор кафедри ентомології ім. М. П. Дядечка

Журавська І. А., кандидат сільськогосподарських наук

Дрозд П. Ю., асистент кафедри фізіології, біохімії рослин та біоенергетики

Сахненко Д. В. – аспірант

Трохименко А. О. – аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: drozd_p@i.ua

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАХИСТУ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

В 2010–2015 роках розроблені і впроваджені у виробництво екологічно- й економічно обґрунтовані технології, із системами взаємопов’язаних організаційно-господарських, агротехнічних, меліоративних та спеціальних захисних заходів, що дозволяють високоефективно використовувати ґрунти, і підвищувати їх родю-

чість, а також вирощувати високі врожаї (до 10 т/га) сучасних сортів зернових колосових культур.

При цьому важливим є оцінка історії поля, зокрема – фітосанітарного стану в часі і просторі із моделюванням, як сезонної так і багаторічної динаміки чисельності шкідливих організмів за предикторами фізіологічного, екологічного і морфологічного станів складових агроценозів. Особливого значення набувають науково-обґрунтовані багаторічні прогнози, які сприяють планування обсягів виробництва і застосування засобів захисту рослин при прогресивних технологіях вирощування сільськогосподарських культур. У роки спостережень нами визначені структури шкідливих і корисних організмів при сучасних сівозмінах і нових формах землекористування, а також розроблені математичні моделі прогнозів щодо їх масового розмноження і строків наступних спалахів їхньої появи. Відмічено, що внутрішньовидові та міжвидові відносини превалюючих шкідливих організмів не обмежували кількісного зростання досліджуваних популяції та їх ареалів, що на 75–82 % корелювало із коливанням погоди.

Встановлено також, що захист майбутніх врожаїв зернових колосових культур доцільно розпочинати з експертизи насіння до початку посіву у ґрунт. Відмічено також, що вирощування високоякісного зерна в Україні із використанням потенційної продуктивності сучасних сортів зернових культур залежить і від інших факторів, серед яких вагому роль відіграє своєчасний та високоефективний захист насіння і сходів рослин від комплексу шкідливих організмів. Це досягається обробкою насіння сучасними сумішами захисно-стимулюючих речовин, що розробляються вітчизняними компаніями із застосуванням препаратів системної дії.

Поширеність та шкодочинність комплексу шкідливих організмів значно залежить від ґрунтово-кліматичних зон, дотриманням науково обґрунтованих сівозмін, використанням порівняно стійких сортів, а також дотримання всіх елементів технології вирощування і застосування новітніх високоефективних засобів захисту рослин, що не сприяють появі резистентності.

Вищезазначене свідчить про важливість комплексної оцінки фізіологічного стану популяцій шкідливих організмів, що дозволить оптимізувати захисні заходи в посівах зернових колосових культур.